

Övning – kapitel 4

Jag har sammanställt en övning som består av tre delar:

- 1 Beskriva nuläget
- 2 Identifiera förbättringsbehov
- 3 Planera en aktivitet för att underlätta för eleverna.

Lärare behöver kartlägga nuläget för att bli medveten om sina styrkor och utmaningar, därefter kan de identifiera förbättringsbehov och börja fundera över vad som behövs för att ta sig från nuläget till önskat läge.

1) Nulägesbeskrivning

Skolinspektionen (2013) har tagit fram ett antal indikatorer som kännetecknar god undervisning utifrån fyra olika områden. Indikatorerna som används i övningen är hämtade från Skolinspektionen. Du kommer att få utvärdera hur väl varje indikator uppfylls i undervisningen inom respektive område.

För värderingen av varje indikator och den sammanfattande värderingen används följande skala:

1= i mycket låg grad eller inte alls

2= i ganska låg grad

3= i ganska hög grad

X= går inte att värdera eller är inte relevant i sammanhanget.

Kommentera i så fall varför.

OMRÅDE 1: SKAPA TRYGGA OCH GODA LÄRMILJÖER.

Område	Indikator: Läraren ...	Värde	Exempel: Läraren ...
1. Trygg, stödjande och uppmuntrande lärandemiljö <i>Sammanfattande värdering (skala 1-4):</i>	1 ... skapar en positiv atmosfär		... talar till eleverna på ett positivt sätt ... visar värme och empati mot alla elever ... skapar ett tillåtande klimat och strävar efter att eleverna ska känna sig trygga ... ser till att eleverna vågar ta risker och göra försök – misstag ses som tillfällen till lärande
	2 ... bemöter eleverna med respekt		... lyssnar på vad eleverna har att säga, låter eleverna tala till punkt ... bemöter elevernas åsikter med intresse, allvar och respekt ... uppmuntrar eleverna att lyssna på varandras åsikter med intresse, allvar och respekt
	3 ... har positiva förväntningar på eleverna och stöttar deras självförtroende		... ger eleverna talutrymme och uppmuntrar dem att delta i samtal i grupp eller helklass ... ger positiv respons på elevernas inspel och ansträngningar ... uppmuntrar eleverna att göra sitt bästa och att våga sikta högre ... visar positiva förväntningar på elevernas förmåga ... värdesätter och visar respekt för alla elevers arbetsinsatser ... uppmärksammar på ett konstruktivt sätt elever som förefaller passiva eller oengagerade i olika aktiviteter
	4 ... skapar motivation inför olika aktiviteter		... bidrar till positiva förväntningar, nyfikenhet, handlingsberedskap hos eleverna ... sätter in uppgifter i ett för eleven angeläget sammanhang ... anknyter till aktuella samhällsfrågor eller livet utanför skolan
	5 ... upprätthåller studiero		... ingriper vid nedsättande uttryck mellan elever, negativa kommentarer, suckar, blickar etc. ... ser till att eleverna kan utföra sina arbetsuppgifter utan att störas av kamrater ... ingriper vid nedsättande uttryck mellan elever, negativa kommentarer, suckar, blickar etc. ... ser till att eleverna kan utföra sina arbetsuppgifter utan att störas av kamrater

Utrymme för reflektion:

OMRÅDE 2: ANPASSA OCH UTFORMA LÄRMILJÖERNA.

Område	Indikator: Läraren ...	Värde	Exempel: Läraren ...
2. Individ- anpassning, variation och utmaningar	6 ... ser till att arbetet under lektionen är tankemässigt utvecklande		... ställer öppna frågor där svaret inte är givet ... ger eleverna möjlighet att tänka efter innan de yttrar sig ... hjälper eleverna att utveckla sina utsagor och argumentation med hjälp av uppföljande frågor ... använder sig endast undantagsvis av korta kontrollfrågor eller frågsvarsmonster (dvs. IRE-mönster som inte gynnar elevernas förståelse och kunskapsutveckling) ... ger eleverna möjligheter att reflektera och problematisera ... ger eleverna uppgifter som stimulerar deras egen aktivitet ... ger eleverna stöd genom att visa på och låta dem utveckla olika lärandestrategier
	7 ... anpassar undervisning till eleverna i gruppen		... tar sin utgångspunkt i elevernas erfarenheter och tidigare lärande ... låter eleverna arbeta i olika takt med uppgifter ... anpassar innehållet, t.ex. ämnesområde, svårighetsnivå, efter elevernas intressen och förutsättningar ... anpassar arbetsformer efter elevernas behov och intressen ... ger eleverna möjlighet att välja bland uppgifter med olika innehåll inom det aktuella kunskapsområdet ... ser till att eleverna får uppgifter som är utmanande utifrån deras förutsättningar ... ger eleverna uppgifter "utan tak", dvs. av sådan art att eleverna på olika sätt kan fördjupa sig och aktivt arbeta med dem under hela den avsatta tiden
Sammanfattande värdering (skala 1-4):	8 ... ser till att elever med behov av stöd under lektionen får sådant		... ser till att eleverna får hjälp med sitt arbete under lektionen ... ger vid behov elever möjlighet att träna och ägna mer tid åt olika moment och aktiviteter ... ger eleverna tillgång till de lärverktyg och hjälpmedel de behöver
	9 ... varierar undervisningen		... låter eleverna prova på olika arbetssätt och arbetsformer ... låter eleverna få arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra ... skapar variation och balans mellan lärarledda genomgångar och elevaktivitet ... låter eleverna möta olika typer av medier i undervisningen, t.ex. IT.

Utrymme för reflektion:

OMRÅDE 3: TYDLIGHET OCH STRUKTUR.

Område	Indikator: Läraren ...	Värde	Exempel: Läraren ...
3. Tydlighet i mål, innehåll och struktur	10 ... genomför en genomtänkt lektionsstart		... välkomnar eleverna och gör en tydlig och intresseväckande lektionsstart ... anger målen för lektionen ... presenterar aktiviteterna som ska ske under lektionen och syftet med dessa ... sätter in lektionen i ett större sammanhang, gör en koppling till tidigare lektioner eller till andra ämnesområden
	11 ... genomför en välstrukturerad lektion		... ger lektionen ett logiskt flöde där uppgifter tydligt hör ihop med inledande genomgångar och kunskapsmål ... skapar överblick och sammanhang ... skapar balans mellan lärarledda genomgångar och elevaktivitet ... ser till att eleverna har tydliga uppgifter och roller i gruppaktiviteter ... ser till att övergången mellan planerade aktiviteter genomförs utan att ordningen störs
Sammanfattande värdering (skala 1-4):	12 ... ger tydliga beskrivningar, förklaringar och sammanfattningar		... förklarar hur enskilda moment och uppgifter hör ihop med lektionens övergripande kunskapsmål eller inledande genomgång ... använder ett språk eleverna förstår ... sammanfattar olika moment och gör klart för sig att alla elever förstår ... skapar en balans mellan mer avancerade uttryck och mer vardagsnära språk, mellan abstrakt och konkret ... använder olika hjälpmedel och/eller exempel från vardagslivet för att förtydliga ... bryter vid behov ned övergripande mål i hanterliga delmål
	13 ... kontrollerar att eleverna förstått		... ställer utvecklande frågor för att få en bild av elevernas förståelse ... låter någon elev inför hela klassen eller elever gruppvis summera kontentan ... går runt bland eleverna/grupperna för att fånga upp deras förståelse
	14 ... gör ett tydligt sammanfattande lektionsslut		... avslutar lektionen på ett planerat sätt ... gör en sammanfattning av lektionsinnehållet ... gör en anknytning till nästa lektion ... anknyter till något annat relevant sammanhang

Utrymme för reflektion:

OMRÅDE 4: BEDÖMNING OCH REFLEKTION.

Område	Indikator: Läraren ...	Värde	Exempel: Läraren ...
4. Uppföljning, återkoppling och reflektion över lärandet	15 ... använder sig av formativ bedömning under lektionen		... följer upp hur eleverna arbetar med olika uppgifter och ger eleverna konstruktiv och uppgiftsorienterad feedback ... använder arbetsmetoder där elevernas arbeten redovisas och bearbetas vidare vid behov ... ger eleverna återkoppling om vad de behöver utveckla och hur de kan gå tillväga för att uppfylla kunskapskraven
Sammanfattande värdering (skala 1-4):	16 ... ger eleverna tillfälle att reflektera över undervisningen och sitt lärande i förhållande till kunskapskraven		... samtalar med eleverna, eller låter eleverna samtala, om vad som lärts i undervisningen ... samtalar med eleverna, eller låter eleverna samtala, om arbetsprocesserna ... låter eleverna utvärdera lektionens innehåll och form ... låter eleverna få träning i att själva reflektera över och utvärdera sitt lärande

Utrymme för reflektion:

2) Identifiera förbättringsbehov

Ringa in de indikatorer där du har angett låga siffror (ettor, tvåor och eventuellt treor). Välj sedan ut ett förbättringsbehov som du vill fokusera på att utveckla i ledarskapet.

Exempel på förbättringsbehov:

- Jag vill bli bättre på att kontrollera om eleverna har förstått.
- Jag vill börja använda formativ bedömning under lektionerna.

Utrymme för reflektion:

3) Planera in en aktivitet

Beskriv vad du vill förbättra och vilka åtgärder du vill testa. Planera in minst en aktivitet som kräver en liten arbetsinsats och som bedöms ge hög effekt eller nytta för eleverna. Försök också att formulera vad du ska sluta göra och vad du ska börja göra utifrån elevgruppens behov.

Exempel: Jag vill bli bättre på att kontrollera om eleverna har förstått.

Aktiviteter utifrån elevgruppens behov:

- Jag ska sluta be eleverna sammanfatta lektionen.
- Jag ska sluta ställa utvecklande frågor för att få en bild av elevernas förståelse.
- Jag ska börja gå runt bland eleverna för att fånga upp deras förståelse.

Utrymme för reflektion: